Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003828

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-10-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чугунова Анна Сергіївна
2. Anna Chugunova

Кваліфікація: 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 14.01.16 Психіатрія

Дата захисту: 05-12-2025

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 249

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.52

Тема дисертації:

1. Клініко-психопатологічні особливості та діагностика обсесивної семіотики в структурі шизоформних, невротичних та емоційно-поведінкових розладів із дебютом у дитячому віці

2. Clinical-psychopathological features and diagnostic of obsessive semiotics in the structure of childhood-onset schizoform, neurotic and emotional-behavioral disorders

Реферат:

1. На кафедрі психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології ЗДМФУ, а також на її клінічних базах, зокрема КНП «ОКЗПНД та СЗХ» ЗОР за умов інформованої згоди пацієнтів та їх батьків/опікунів було стаціонарно та амбулаторно обстежено 117 дітей та підлітків віком від 8 до 18 років з обсесивною симптоматикою і молодих осіб віком від 18 до 25 років з обсесіями, що вперше виникли у них в дитячому або підлітковому віці (за даними психоанамнестичного дослідження), з яких для подальшого дослідження було відібрано 100 осіб. Відповідно до нозологічної приналежності їх було розподілено на 3 групи. До Г1 увійшли 40 осіб із шизоформними розладами. Г2 складалася із 30 осіб, у яких були наявні розлади невротичного спектру. До Г3 увійшли 30 осіб з емоційно-поведінковими розладами. В результаті

комплексного дослідження дітей, підлітків та молодих осіб з невротичними, шизоформними та емоційно-поведінковими розладами виявлено та описано сучасний стан тематики обсесій, встановлено їх специфічні якісні характеристики та розроблено їх типологію. 4 Не було виявлено значної різниці в поширеності та представленості певних тематик обсесій у дітей, підлітків та молодих осіб з різними психічними розладами, проте спостерігалися помітні відмінності в їх аранжуванні. Обсесії з тематикою страху контамінації та інфікування виявилися найпоширенішими як серед хворих з розладами шизоформного спектру, так і серед хворих з розладами невротичного кола. У хворих із розладами емоційно-поведінкового спектру найчастіше зустрічалися нав'язливості символізації. Інші тематики нав'язливостей зустрічалися без статистично значущих відмінностей в усіх трьох групах. Виявлено, що у різних групах обсесії відрізнялися за специфічними якісними характеристиками їх тематики, а саме за характеристиками масштабу, афективної насиченості, зв'язку з психотравмою, асоціювання тематики, реалістичності, простоти, наявності критики до тематики обсесій, проявленності та персоналізації. На основі вищезазначених характеристик було виділено типологію тематики обсесій у дітей, підлітків та молодих осіб з шизоформними, невротичними та емоційно-поведінковими розладами. Встановлено, що для Г1 характерний полісимптомний байдуже-аутистичний тип (дереїстичноекспансивний, маніфестно-акритичний, апсихотравматичний). Для Г2 характерним був виснажливо-афективний тип с критичним осмисленням (комплікований афективно-акцентований, агравуюче-критичний, алієнаціонно-маніфестний). Для Г3 характерним був простий психотравматично-проеційований тип (афективно-психотравматичний, екзистенціально-критичний з мнемонічною ампліфікацією, маніфестнореалістичний). 5 Встановлено структурно динамічні характеристики у дітей, підлітків та молодих осіб з шизоформними, невротичними та емоційноповедінковими розладами. Виявлено, що структура обсесій у хворих з розладами шизоформного спектру завжди була «калейдоскопічною» – мінливою та малозалежачою від зовнішніх обставин. У хворих з невротичними розладами превалювала «растрова» структура обсесій – така, що плавно видозмінювалася від початкової тематики нав'язливостей. В Г3 превалювала «монотонна» тематика обсесій – незмінна протягом усього періоду захворювання, відображаюча початкову психотравматизацію. Компульсії, що супроводжували появу обсесивних переживань у хворих із Г1, зазвичай потребували термінової реалізації, та не могли бути відтерміновані навіть з огляду на наявність сторонніх спостерігачів. Хворі із Г2 мали значно більший контроль за компульсіями та в більшості випадків могли редукувати їх або відкласти до більш слушного моменту, наприклад, коли вони залишаться наодинці. В Г3 компульсії завдяки їх клінічної суті (нав'язливі спогади) часто були непомітними для оточуючих.

2. At the Department of Psychiatry, Psychotherapy, General and Medical Psychology, Narcology and Sexology of the ZSMFU, as well as at its clinical bases, in particular the MNE "RCI PCSSD" ZRC, under the conditions of informed consent of patients and their parents/guardians, 117 children aged 6 to 18 with obsessions and young people aged 18 to 25 with obsessions that first appeared in childhood (according to psychoanamnestic research) were examined, from which 100 people were selected for further study. According to their nosological affiliation, they were divided into 3 groups. Group 1 included 40 patients with schizoform disorders. Group 2 consisted of 30 people with neurotic disorders. Group 3 included 30 patients with childhood emotional and behavioral disorders. As a result of a comprehensive study of children with neurotic, schizoform, and emotional-behavioral disorders, the current state of obsessional themes was identified and described, their specific qualitative characteristics were established, and their typology was developed. No significant differences were found in the prevalence and representation of certain obsessional themes in children with different mental disorders, but noticeable differences were observed in their arrangement. 10 Obsessions with the theme of fear of contamination and infection were the most common among both children with schizoform spectrum disorders and children with neurotic spectrum disorders. Symbolization obsessions were most common in children with emotional-behavioral disorders. Other obsessional themes were found without statistically significant differences in all three groups. It was found that obsessions differed in specific qualitative characteristics of their themes, namely, in the characteristics of scale, affective saturation, connection with psychotrauma, association circle, realism, simplicity, presence of criticism, visibility and personalization. Based on the characteristics listed above, a typology of the

obsessional themes in children with schizoform, neurotic and emotional-behavioral disorders was identified. It was established that G1 is characterized by a rich indifferentautistic type (derealistic-expansive, manifest-acritical, psychotraumatic). G2 was characterized by an exhausting-affective type with critical thinking (complicated affectively-accentuated, aggravatingly-critical, alienational-manifest. G3 was characterized by a simple psychotraumatic-projective type (affectivepsychotraumatic, existential-critical with mnemonic amplification, manifestrealistic). Structural-dynamic characteristics were established in children with schizoform, neurotic and emotional-behavioral disorders. It was found that the structure of obsessions in children with schizoform spectrum disorders was always “kaleidoscopic” – variable and not dependent on external circumstances. In children with neurotic disorders, the “raster” structure of obsessions prevailed – one that smoothly changed from the initial theme of obsessions. In G3, the “monotonous” structure of obsessions prevailed – unchanged throughout the entire period of the disease, reflecting the initial psychotraumatization. 11 Compulsions that accompanied the appearance of obsessions in G1 patients usually required urgent implementation and could not be postponed even in view of the presence of outside observers. Patients in G2 had much greater control over compulsions and in most cases could reduce them or postpone them until a more appropriate moment, for example, when they were left alone. In G3, compulsions, due to their clinical nature (obsessive memories), were often imperceptible to others. The root causes of obsessions in children with both schizoform and neurotic spectrum disorders varied quite widely, and it was not always possible to identify them. However, it is worth noting that in children with neurotic disorders, obsessions more often arose as a consequence of the pathological influence of personally significant factors, while in children with schizoform spectrum disorders, the triggers for the manifestation of obsessional symptoms were usually factors unrelated to the patient's life situation, personality, and relationships. In children with emotional-behavioral disorders, the root cause of obsessions was always psychotraumatization. The frequency of obsessions after the manifestation of the disease was the highest in the contingent of children with schizoform spectrum disorders; over time it only increased. In the group of children with neurotic spectrum disorders, the frequency of activation of obsessions was also high, but it remained constant throughout the entire period of the disease. In children with emotional-behavioral disorders, the frequency of obsessions was the lowest, and in some cases had a tendency to fade.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- V. V. Chugunov, A. D. Gorodokin, A. S. Skripnik. Motivational patterns of internet-addiction in members of anonymous online communities. Український вісник психоневрології, 2016;24(3):74-76 https://uvnpn.com.ua/wp-content/uploads/2025/06/uvp_t_24_3_88_2016.pdf Keywords: internet addiction, hikikomori, pathoconative communicative stereotypes (інтернет-залежність, хікікоморі, патоконативні комунікативні стереотипи)
- Чугунов В. В., Городокін А. Д., Столяренко А. М., Скрипник А. С. Концептуально-стилістичний аналіз сучасних танатоцентричних інтернет-спільнот. Сучасні проблеми суїцидології (327с.). Колективна монографія за редакцією професора В. П. Волошина, професора Н. О. Марути - Харків: 2017:296-307
- В. В. Чугунов, В. В. Дац, А. С. Скрипник. Одонтофобічні реакції у дітей із різним рівнем психічного здоров’я: класифікація та клінічне наповнення. Медична психологія, 2019;14(1):45-47. http://www.mps.kh.ua/archive/2019/1/10 Ключові слова: одонтофобічні реакції, аутизм, олігофренія, синдром дефіциту уваги і гіперактивності, етологія.

- Скрипник А. С. Динамічні характеристики обсесій в структурі шизоформних, невротичних та емоційно-поведінкових розладів у дітей. Український вісник психоневрології, 2023;31(3(116):104-107. DOI: https://doi.org/10.36927/2079-0325-V31-is3-2023-17 https://uvnpn.com.ua/wp-content/uploads/2025/05/uvp_t_31_3_116_2023_17skrypnyk.pdf Ключові слова: обсесії, компульсії, психопатологія, невротичні розлади, дитяча психіатрія
- Скрипник А. С. Тематика обсесій і її особливості у дітей з шизоформними, невротичними та емоційно-поведінковими розладами. Чоловіче здоров'я, гендерна та психосоматична медицина, 2023;1(16): 20-25. DOI: https://doi.org/10.37321/UJMH.2023.1-03 https://ujmh.net/index.php/journal/article/view/61/55 Ключові слова: обсесії, компульсії, психопатологія, невротичні розлади, дитяча психіатрія.
- Скрипник А. С. Зв'язок об'єктивно реєстрованих та суб'єктивно ідентифікованих проявів тривоги із обсесіями та компульсіями у дітей із шизоформними, невротичними, емоційно-поведінковими розладами. Український вісник психоневрології, 2024;32(3(120):78-83. DOI: https://doi.org/10.36927/2079-0325-V32-is3-2024-13 https://uvnpn.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/tom-32-vypusk-3-120-zvyazok-obyektyvno-reyestrovanyh-ta-subyektyvno-identyfikovanyh.pdf Ключові слова: обсесії, компульсії, психопатологія, невротичні розлади, дитяча психіатрія
- Чугунова А. С. Критерії диференційної діагностики і релевантності нозологічної кваліфікації семіотики обсесивно-компульсивного спектру у дітей із шизоформними, невротичними та емоційно-поведінковими розладами (підстави до клінічної шкали). Український вісник психоневрології. 2024;33(4(121):36-40 DOI: https://doi.org/10.36927/2079-0325-V32-is4-2024-7 https://uvnpn.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/tom-32-vypusk-4-121-kryteriyi-dyferenczialnoyi-diagnostyky-i-relevantnosti.pdf Ключові слова: обсесії, компульсії, психопатологія, диференціальна діагностика, дитяча психіатрія

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U100093

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилягіна Галина Яківна

2. Halyna Pyliahina

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0169-1256

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57204128458

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маркова Маріанна Владиславівна
2. Marianna V. Markova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0726-4925

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міхановська Наталія Геннадіївна
2. Natalya G. Mikhanovskaya

Кваліфікація: д. мед. н., старший науковий співробітник, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут охорони здоров’я дітей та підлітків Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012183

Місцезнаходження: проспект Ювілейний, Харків, Харківський р-н., 61153, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ісаков Рустам Ісроїлович

2. Rustam I. Isakov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9127-2930

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончар Тимур Олексійович
2. Tymur Gonchar

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8428-0713

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гриневич Євгенія Геннадіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гриневич Євгенія Геннадіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Серьогіна Наталія Олексіївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна